

mossàrab del ll. VASUS 'recipient' (veg. *DECat*, s. v. *vas IX*, 54641 ss.).

Basomba, V. *Bosomba*, s. v. *Bon* (H) *Bass-*, V. *Bas(s)-*, apèndix a l'art. *Bas-*

BASSA

Forma molta toponímia menor, però també alguns 10 orònims i noms fluvials.

Coll de la *Bassa*, prop del gran pas de l'alta vall de Ribes a Cerdanya, petit port secundari, 2116 alt., 0,15 hores més enllà de la Font de Maians i a 1,15 h. d'Osseja (1933); serra avall hi ha el Coll de la *Basseta*, per 15 on la carretera passa de la vall de La Molina als vessants d'Urtx (1933); altre Coll de la *Bassa* te. Castellar de N'Hug, a 1,25 h. de Rus, dalt del Pla, pujant cap a Pla d'Anyella (1932). Coll de les *Basses*, damunt de Fabert, a la r. de Prats de Molló (1928); Coll de 20 *Basses*, a la carena del Montnegre te. St. Iscle de Vallalta, damunt la Casa Nova de Mas Ponç (1920). *Les Basses de Sant Pere* dins la vella ciutat de Bna.

Menors, escampats per tot el domini: *Les Basses* te. Castellví de Rosanes, vora el Molinot (xii, 183.13); 25 pda. del te. de Valls (xlvi, 6.51). Camí de la *Bassa*, pseudònim de la vella via fèrria que va de La Vilavella al port de Borriana (xxix, 184.18, '36-37 × '51). Font de *Bassa* (que gent local em diu documentada ja a l'Edat Mitjana), a la dena Castellons te. Morella, 30 avui popularment *F. d'en Bassa* (xxvii, 163.26).

LA BASSA, el riu de Perpinyà: ve del te. de Llupià, on li afluïx el Còrrec de la *Dóu*, de cap a Sta. Coloma de Tuïr (xxvii, 74.23, 15.4); després de passar per 35 Orla, on distingeixen la *Petita Bassa* i la *Granda Bassa* (xxvii, 107.20, 21), travessa la ciutat, cap al delta de la Tet.

PRON. MOD.: *la bása* (1960 etc.).

DOC. ANT.: 1070: «affr. in *Vassa*» (on parla tam- 40 bé de Torrelles, Madrigueres i Vassaliu: col·le. Moreau xx, 41); 1141: «intus *Vassa* afr. E. de St. Joan de Perp. (Albon, *Temple*, 159); 1146: «ad *Vassam*» (junt amb Cànoes: id. ib. 256); 1230: «et tres quadres qui sunt ad agula de *Vassa*» (*InvLC*, s. *quadra*, 45 635); 1287: «in *touo* seu *Vassa* de Turrillis» (ib., s. v. *tou* B-57); també 1331 i 1334: *Vassa* (ib. s. v. *toron*); 1373: «entro al Pont de la *Vassa*, per on se passa als molins dels quatre casals» (id. s. v. *pont*); 1388: «lo pas de la *Vassa* per fluvi d'aygua» (id. s. v. *flum*); en un doc. de 1790, que he vist al Mas de Sta. Maria te. Perp. O., parlen del «ruisseau dit *la Basse Vieille*» (xxvii, 107.15).

Si ens sobta la grafia amb *v-*, no oblidem que la forma cast.-port. del mot germà, també apareix sovint 55 amb *v-* en textos antics. Aplicat ací a un riu de grandària mitjana, més aviat escassa, es deu justificar per alguna antiga tolla que formaria en els rodals de la ciutat, potser aquell gorg o clotada, *tou(o)* —vora Torrelles— del doc. de 1287.

En el doc. aplicable, més antic, ens fa escrúpol, una *u*: «ad ipsa *Vaussa*» a. 972 (Moreau xi, 47), que bé s'adapta al lloc, puix que va citat entre Terrats i Pontellà, i hi apareix també Trullars. Però no creguem 5 que pugui ser un homònim provinent de *BALTEA* 'els balços', car *ss* i *ç* no es confonen encara en data tan antiga, i amb aquest sí que fóra incompatible la *V-*: com que una *-Lz* es pogué vocalitzar en el Ross. també davant *-s-* (no sols *-Tl-*), tenim aquí una important prova que la variant pre-romana *BALSA* amb *-LS-* del luso-castellà no sempre fou estranya a la nostra llengua (cf. *DECat*, s. v. *bassa*).

No manca algun homònim ross.: a l'esquerra de la Tet, a Baó, em diuen que del «*Rec de Baó (Bou)*» també en diuen *La Bassa* (xxv, 126.12). En el te. de Banyuls de la Marenda hi ha, o havia, una «eccl. St. Joan(nis) de *la Vassa*» a. 1384 (Ponsich, *Top.* 9).

DERIV. *Les Bassotes*, Font de ~ a Moripol (Gósol, xxxviii, 84.14) una altra deçà del Pedraforca (Saldes xxxviii, 76.14, 77.11, '22 × '15, i C. A. Torras, *Pir. Cat.* 302b).

Coll de la Basseta, o de St. Joan de l'Erm, al peu mateix del Santuari, pas del vell camí ral de La Seu a Llavorsí oït allí, 1930 i a Braní (xxxiii, 168.15); deuen ser bàsicament el mateix lloc *La Basseta*, en el vessant de Rubió (xxxvii, 32.15, 35.14); i el Barranc de *La Basseta* que baixa d'allà cap a Romadriu (xxxvii, 26.13). Homònims: *Coll de la Basseta* uneix el massís del Puntaire i Coll de Balaguer a les Graus de Vandellòs i Serra de Tivissa, anant cap a la Font de Navies (1931). *La Basseta*, mas de Morella (dena de *La Roca*: xxvii, 170.10). Coll de la *Basseta* te. Veo (xxix, 1765.10, 22), Barranc de *la Basseta* te. Fondegulla (xxx, 1.9, '85 × '91). *Les Bassetes* te. Vilanova d'Alcolea (xxviii, 170.21, 173.5, '42 × '15); id., cala de la costa a la r. de Benissa (te. Calp, xxxv, 130.13).

Rec de *la Bassada* te. Pla de Cabra (xlvi, 18.4). *El Bassar* (*básá*) mas te. Amer (xliv, 85, 87). *Bassal* agr. de Constantí (Tarr.) (*Nom. C.E.C.*). *Los Bassalls* (*-sàls*, 1920), veïnat derruït p. Ager. És ben estrany el nom de *Sant Bassa* que lleigeixo en un doc. de 1622: veg. detalls s. v. *Mas-cabrès*: vagament imagino que hi hagi alguna deformació popular de CAPRASIUS (**Carbàs*: qui sap si un *Son Cabràs(sa)* que (amb metàtesi **carsombassa*) seria mutilat del *car-* inexplicable per a la gent.

La Bassola te. Tírig (xxvii, 99.17). *Les Bassoles* te. Cervera Maestr. (xxviii, 122.17); *Ses Bassoles* d'en Concarri te. Felanitx (xli), si bé el m. Masc. li diu *Bassols d'en C.* (36H6). En masculí: Pla des *Bassol* te. S. M. del Camí (xl, 31.25); *Bassol des Coloms*, trifini Alaró-Bunyola-Lluc (xl, 26.9). *Bassols* no sols cognom sinó mas o llogaret entre Sta. Pau i St. Feliu de Pallerols (a *bàsòls*, 1934). *El Bassot* i carrerassa del ~, te Alcalà de X. (xxviii, 179.9, 16); alfareria del *Bassot* te. Vila-real (xxix, 140.26). *Els Bassots* te. St. Mateu Maestr. (xxviii, 127.6, '53 × '28). *Los Bassotins*, font te. Sorita (xxvii, 187.23).

60 Compostos amb adj. etc. *A Bassa-blanca* te. Noves